

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W WĄGROWCU ZA 2021 ROK**

Podstawa prawna:

art. 110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.)

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ.....	3
1.1 Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.....	6
1.2. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.....	7
1.3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych	7
1.4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych	8
1.5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	8
1.6. Sprawienie pogrzebu	8
1.7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	9
1.8. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	10
1.9. Przyznawanie posiłków osobom uprawnionym	10
1.10. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu	11
1.11 Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych	11
1.12. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne	12
1.13. Prowadzenie Dziennego Domu Seniora	12
II. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH	13
III. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	14
IV. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE.....	15
V. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW I ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA „ZA ŻYCIEM”	17
VI. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW	18
VII. ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE ORAZ PROGRAM „DOBRY START”	19
VIII. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW.....	20
IX. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I ZADAŃ	21

X. DEMOGRAFIA A ZAPOTRZEBOWANIE NA ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ.....	23
XI. WNIOSKI, POTRZEBY Z DZIEDZINY POMOCY SPOŁECZNEJ	24

WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej w Wągrowcu i działa w oparciu o statut. W strukturze organizacyjnej MOPS funkcjonują zespoły wieloosobowe i jednoosobowe stanowiska pracy. W 2021 roku Ośrodek realizował zadania własne i zlecone z zakresu zabezpieczenia społecznego, w szczególności na podstawie ustaw: o pomocy społecznej, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, świadczeniach rodzinnych, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dodatkach mieszkaniowych, systemie oświaty.

W strukturze Ośrodka mieści się Dzienny Dom Seniora oraz Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie (MZI). Ośrodek prowadzi działalność w trzech lokalizacjach: siedziba główna znajduje się przy ul. Krótkiej 4c, Dzienny Dom Seniora przy ul. Powstańców 30 a Miejski Zespół Interdyscyplinarny oraz Punkt Wspierania Rodziny przy ul. Dworcowej 2. Na koniec grudnia 2021 roku MOPS zatrudniał 53 osoby w liczbie etatów 52,75.

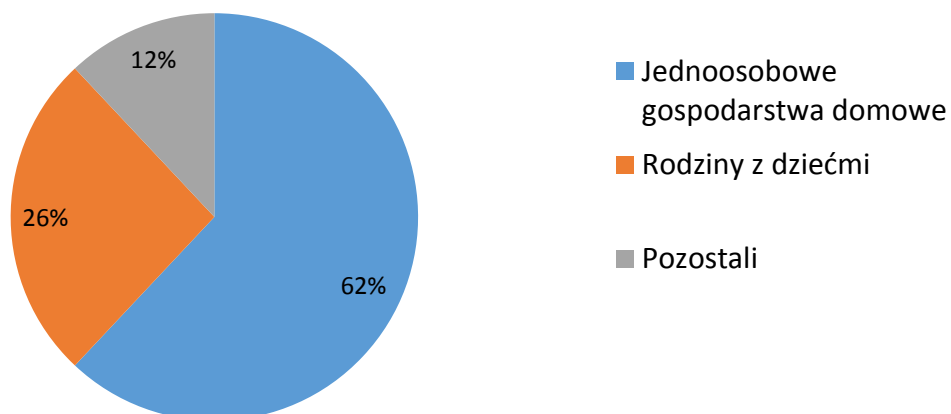
I. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia 14 powodów udzielenia osobom i rodzinom pomocy społecznej przy spełnieniu niezbędnego warunku, jakim jest ubóstwo określone przez kryterium dochodowe (528 zł dochodu miesięcznie netto na osobę w rodzinie, 701 zł na osobę samotną).

Wśród tych 14 powodów udzielania pomocy do najczęstszych należą: bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm.

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wągrowcu z powodu trudnej sytuacji życiowej skorzystało ogółem w 2021 r. 556 rodzin, a liczba osób w tych rodzinach wyniosła 1.005. 62% rodzin (347 na 556) korzystających z pomocy MOPS prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe. Około połowa osób z tej kategorii (151 osób) to emeryci lub renciści. Rodziny z dziećmi stanowią 26% wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej (145 na 556).

Struktura gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w 2021 r.

Tab. nr 1. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w 2021 roku wg liczby osób w gospodarstwie domowym

Kategorie rodzin pod względem liczby osób w rodzinie	Liczba rodzin w danej kategorii	Ilość osób w gospodarstwie domowym łącznie w danej kategorii
1 osoba	347	347
2 osoby	88	176
3 osoby	48	144
4 osoby	39	156
5 osób	27	135
6 osób i więcej	7	47
Ogółem:	556	1.005

Tab. nr 2. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w 2021 roku wg ilości dzieci w gospodarstwie domowym

Typ rodziny wg liczby dzieci w rodzinie:	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1 dziecko	60	149
2 dzieci	47	177
3 dzieci	28	129
4 dzieci	45	26
5 dzieci	1	7
6 dzieci	3	23
7 i więcej dzieci	1	9
Ogółem:	145	520

Źródło: opracowanie własne

Tab. nr 3. Powody przyznawania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z zakresu pomocy społecznej w latach 2019-2021 na podstawie danych MOPS Wągrowiec

Powód trudnej sytuacji życiowej	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	302	553	296	556	316	591
Sieroctwo	0	0	1	1	0	0
Bezdomność	27	31	26	30	30	32
Bezrobocie	165	393	173	399	183	406
Niepełnosprawność	302	474	309	483	306	499
Długotrwała ciężka choroba	376	591	394	623	402	633
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza i w prowadzeniu gosp. domowego, w tym:	71	255	73	233	69	225
- rodziny niepełne	55	152	57	155	56	161
- rodziny wielodzietne	9	48	13	73	15	81
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	42	184	39	165	37	170
Choroba alkoholowa	97	149	100	147	74	106
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	15	21	10	16	10	12
Narkomania	5	5	4	4	3	6
Zdarzenia losowe	1	4	0	0	1	2

Źródło: opracowanie własne

Przeważająca liczba rodzin korzystała z pomocy społecznej w 2021 roku z powodu niepełnosprawności (306) i długotrwałej ciężkiej choroby (402), co powodowało konieczność systematycznego udzielania wsparcia finansowego lub usług (głównie opiekuńczych) tym osobom. Dla osób wymagających ciągłego świadczenia usług opiekuńczych MOPS stworzył w 2021 roku możliwość korzystania z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w godzinach popołudniowych, także w dni weekendowe.

Bezrobocie jako główny powód korzystania z pomocy społecznej wykazuje nieznaczną tendencję wzrostową w ostatnich trzech latach co można wytłumaczyć odroczonym efektem pandemii koronawirusa. W celu wzmocnienia efektów pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, MOPS ściśle współpracuje z instytucjami publicznymi, np. Powiatowym

Urzędem Pracy w Wągrowcu oraz organizacjami pozarządowymi, np. Fundacją AKME prowadzącą Klub Integracji Społecznej. Organizacje te, często przy pomocy środków z UE, prowadzą szkolenia i staże zawodowe przywracając osoby długotrwale bezrobotne na rynek pracy.

1.1. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym

Głównymi beneficjentami tej formy pomocy są osoby w kryzysie bezdomności. W 2021 r. udzielono pomocy 32 osobom bezdomnym. Wśród nich były 4 kobiety i 28 mężczyzn. Udzielenie schronienia następowało przez skierowanie 10 osób bezdomnych do całodobowych schronisk położonych na terenie Województwa Wielkopolskiego gdzie miały zapewnione wyżywienie, wsparcie socjalne i nocleg. Natomiast osoby korzystające z noclegowni w Wągrowcu miały możliwość skorzystania z co najmniej jednego gorącego posiłku w jadalni prowadzonej przez Stowarzyszenie im. Ks. Jerzego Niwarda Musolffa. 29 osobom bezdomnym udzielono wsparcia w formie pomocy finansowej (zasiłki celowe, okresowe i stałe) oraz pomocy rzeczowej.

Pracownicy socjalni pozostają w stałym kontakcie z osobami bezdomnymi monitorując ich sytuację we współpracy ze służbą zdrowia, policją i innymi organizacjami. Udzielają specjalistycznego doradztwa oraz informacji o przysługujących formach pomocy, motywują do podjęcia działań mających na celu przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej m. in. poprzez mobilizowanie do aktywności zawodowej, odbudowania więzi rodzinnych, dbanie o higienę, wygląd zewnętrzny oraz motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego. W ciągu 2021 r. z kryzysu bezdomności wyszło 10 osób. 7 osób wynajęło mieszkania na wolnym rynku, 3 osoby otrzymały mieszkanie z zasobów gminy miejskiej. Ogólna kwota środków przeznaczonych w 2021 r. na wsparcie osób bezdomnych wyniosła **134.757,52 zł**, w tym na opłacenie pobytu w placówkach całodobowych dla nich przeznaczonych **74.636,00 zł. (schronienie).**

Tab. nr 4. Koszty pomocy osobom bezdomnym udzielonej w latach 2019-2021

2019 r.		2020 r.		2021 r.	
Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
30	114.838,62 w tym koszt schronienia: 56.896,00	30	140.173,59 w tym koszt schronienia: 95.470,00	32	134.757,52 w tym koszt schronienia: 74.636,00

Źródło: opracowanie własne

1.2. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

Zasiłek okresowy jest świadczeniem pieniężnym przyznawanym osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc tą przyznaje się ze względu m.in. na bezrobocie, długotrwałą lub ciężką chorobę, niepełnosprawność. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Środki na powyższe zadanie w ostatnich trzech latach 2019 - 2021 r. pochodziły w 100% z budżetu państwa. Liczba beneficjentów tej formy pomocy jak i ogólny koszt świadczeń wzrastały na przestrzeni ostatnich trzech lat.

Tab. nr 5. Rodziny korzystające z zasiłków okresowych w latach 2019-2021

Rozdział	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń
85214	182	270.583,45	191	342.236,66	206	366.577,43

Źródło: opracowanie własne

1.3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych

Zasiłek celowy jest najczęstszym świadczeniem pieniężnym udzielanym osobom uprawnionym na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Zasiłek celowy przyznaje się w celu zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie w części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniach, a także kosztów pogrzebu. W 2021 r. pomocy w formie zasiłków celowych udzielono 230 osobom samotnie gospodarującym i rodzinom. Mieszkańcy miasta najczęściej zwracali się o pomoc finansową na zakup żywności, opału, odzieży, leków i leczenia oraz na pokrycie opłat mieszkaniowych. Liczba rodzin korzystających z tej formy pomocy była na poziomie roku 2019, koszt świadczeń ogółem wzrósł o ok. 35.500 zł w stosunku do roku 2020.

Tab. nr 6. Rodziny korzystające z zasiłków celowych w latach 2019-2021

Rozdział	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń
85214	228	364.998,52	212	376.964,37	230	410.592,73

Źródło: opracowanie własne

Ponadto Ośrodek udzielił pomocy w formie rzeczowej na zakup opału 17 rodzinom na kwotę **8.228,70 zł**.

1.4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych

Zasiłek specjalny celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Wysokość zasiłku celowego specjalnego nie może przekroczyć odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Tab. nr 7. Rodziny korzystające ze specjalnych zasiłków celowych w latach 2019-2021

Rozdział	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń
85214	222	225.652,36	220	233.204,74	207	412.742,73

Źródło: opracowanie własne

Ponadto Ośrodek 11 rodzinom udzielił pomocy w formie rzeczowej na zakup opału na kwotę 6.368,94 zł.

1.5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

Osobie lub rodzinie, która poniosła stratę w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej może być przyznany zasiłek celowy. Pomoc ta może być przyznana niezależnie od dochodu rodziny i nie podlegać zwrotowi.

Tab. nr 8. Rodziny korzystające z zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego w latach 2019-2021

Rozdział	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń
85214	1	7.000,00	0	0,00	1	1.000,00

Źródło: opracowanie własne

1.6. Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Gmina ma obowiązek sprawić pogrzeb osobie zmarłej, zarówno bezdomnej, jak również osobie, która pozostawała w rodzinie korzystającej z pomocy społecznej a nie posiadającej prawa do ubezpieczenia społecznego.

Sposób przeprowadzenia pogrzebu ustalony został w uchwale nr 10/2005 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie zasad sprawiania pogrzebu przez Gminę miejską Wągrowiec.

Tab. nr 9. Liczba osób, którym gmina sprawiła pogrzeb w latach 2019-2021

Rozdział	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
85214	3	5.137,34	1	2.090,01	2	4.148,00

Zródło: opracowanie własne

1.7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

Obowiązek świadczenia usług opiekuńczych spoczywa na gminie i wynika z art. 50 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi takie mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. W ramach usług opiekuńczych świadczona jest pomoc w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych, opieka higieniczna, pielęgnacja chorego jak również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2021 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto ogółem **106 osób**, w tym 16 osób w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, których łączny koszt wyniósł **1.094.904,83 zł**. Na koszt ten składają się wynagrodzenia zatrudnionych opiekunek w MOPS oraz koszty usług obcych wykonujących dla klientów MOPS rehabilitację w miejscu zamieszkania. Z tego koszt usług opiekuńczych wyniósł **951.669,69 zł**, a specjalistycznych usług opiekuńczych (finansowanych z zadań własnych gminy) wyniósł **143.235,14 zł**.

Z tytułu ustalonej odpłatności, zgodnie z zasadami odpłatności określonymi w Uchwale NR XXV/161/2013 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 26 marca 2013 r. za świadczone usługi, osoby objęte pomocą w formie usług opiekuńczych dokonały wpłat na kwotę **110.287,48 zł**, a osoby objęte pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dokonały wpłat na kwotę **13.944,84 zł** za specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz **35.943,50 zł** za specjalistyczne psychiatryczne usługi opiekuńcze.

Tab. nr 10. Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych w latach 2019-2021

Rodzaj	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
Usługi opiekuńcze (środki własne)	80	590.549,74	76	829.818,55	96	951.669,69
Specjalistyczne usługi opiekuńcze (środki własne)	13	99.820,00	12	92.570,00	16	143.235,14

Zródło: opracowanie własne

1.8. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu świadczył także specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 30 osób z zaburzeniami psychicznymi. Łączny koszt świadczeń wyniósł **266.399,16 zł** i z racji tego, że jest to zadanie rządowe zlecone gminom, całkowicie sfinansowany był z budżetu państwa. Wykonawcy zadania zostali wyłonieni w drodze przetargu nieograniczonego.

Tab. nr 11. Korzystający ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w latach 2019-2021

Rodzaj usług	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (środki z budżetu państwa)	23	162.120,00	26	163.659,50	30	266.399,16

1.9. Przyznawanie posiłków osobom uprawnionym

W 2021 r. z tej formy pomocy skorzystało 5 osób dorosłych łącznie w 5 rodzinach. Ośrodek przyznaje tę pomoc osobom spełniającym 100% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, które wynosi **701,00 zł** dla osoby samotnie gospodarującej oraz **528,00 zł** na osobę w rodzinie.

Posiłki wydawane były w stołówkach na terenie miasta Wągrowca, a przypadku 2 osób bezdomnych na terenie miasta Poznania. Środki na realizację zadania w 100% pochodziły z budżetu gminy. Łączna kwota zadania to: **10.553,50 zł**.

Tab. nr 12. Liczba dzieci i osób dorosłych korzystających z pomocy w formie gorącego posiłku w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
Dzieci	1	320,00	0	0,00	0	0,00
Dorośli	6	11.530,00	5	6.318,20	5	10.553,50

Źródło: opracowanie własne

1.10. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

W 2021 roku Ośrodek skierował do DPS-ów ogółem 10 osób wymagających całodobowej opieki. Osoba umieszczona w domu pomocy społecznej pokrywa koszty utrzymania w wysokości 70% swoich dochodów. Resztę kosztów ponosiła gmina, a w ośmiu przypadkach częściowo członkowie rodzin zobowiązanych do alimentacji.

Przykładowo, całkowity koszt utrzymania osoby w DPS Srebrna Góra, gdzie w 2021 r. przebywało 11 osób – mieszkańców Wągrowca, wynosił 4.050,00 zł miesięcznie, natomiast najwyższy koszt utrzymania pensjonariuszy był w DPS w Gębicach i wynosił 4.697,63 zł miesięcznie.

Tab. nr 13. Osoby przebywające w domach pomocy społecznej w latach 2019-2021

2019 r.		2020 r.		2021 r.	
Liczba osób	Koszt pobytu	Liczba osób	Koszt pobytu	Liczba osób	Koszt pobytu
39	1.086.825,88	41	972.602,29	41	1.068.109,52

Źródło: opracowanie własne

W roku 2021 nastąpił znaczny wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania pensjonariusza w DPS, co spowodowało z kolei wzrost wydatków Gminy miejskiej Wągrowiec w stosunku do roku 2020 r. o 95.507,23 zł).

1.11. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

Zasiłek stały przysługuje osobie o ustalonym stopniu niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym spełniającym kryterium dochodowe. W 2021 r. z tej formy pomocy skorzystało 120 osób. Ustawowa kwota najwyższego zasiłku stałego wynosiła 645,00 zł, najniższe świadczenie wynosiło 30,00 zł.

Tab.nr 14. Osoby korzystające z zasiłków stałych w latach 2019-2021

Rozdział	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
85214	142	734.609,25	129	677.757,19	120	591.347,50

Źródło: opracowanie własne

1.12. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

MOPS w Wągrowcu opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne osobom pobierającym zasiłek stały, zgodnie z przepisami określonymi w ustawie o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia w wysokości 9% od wysokości świadczenia.

Tab. nr 15. Osoby, za które MOPS opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne w latach 2019-2021

Rozdział	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
85214	112	56.367,65	104	52.594,81	103	48.111,29

Źródło: opracowanie własne

1.13. Prowadzenie Dziennego Domu Seniora

Dzienny Dom Seniora został utworzony w 2001 roku i mieści się w strukturze organizacyjnej MOPS.

Aby skorzystać z usług DDS należy po spełnieniu kryterium wieku (60+) złożyć wniosek o tę formę wsparcia. Po sporządzeniu wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego, ustaleniu sytuacji osobistej dochodowej, zostaje wydana decyzja, w której jest zawarta wysokość odpłatności za pobyt. Odpłatność za pobyt i świadczone w nim usługi naliczana jest zgodnie z Uchwałą Nr XLV/318/2018 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Do katalogu usług świadczonych w Domu Seniora należy m.in.: posiłek gorący za 70% odpłatnością dla osób zainteresowanych, zabiegi w gabinecie fizjoterapii, zajęcia w różnych kołach zainteresowań, imprezy integracyjne, wycieczki jednodniowe. Seniorzy DDS posiadają własną reprezentację zwaną Radą Domu.

Na dzień 31.12.2021 r. liczba uczestników DDS wynosiła 80 osób (59 kobiet i 21 mężczyzn). 50% to osoby w przedziale wieku 70-79 lat.

Dla wydatków Dziennego Domu Seniora prowadzi się odrębną ewidencję analityczną. Na dzień 31.12.2021r. wydatki te opiewały na kwotę 332.364,78 zł co stanowiło 11,53% całkowitych wydatków poniesionych w rozdziale 85219 – Ośrodki Pomocy Społecznej w 2021r. Na dzień 31.12.2021 r. DDS zatrudniał: pracownika socjalnego, terapeutę zajęciowego, fizjoterapeutę, sprzątaczkę/opiekunkę (w wymiarze 1 etatu każdy).

Na mocy umowy z GOPS Wągrowiec, 10 mieszkańców gminy Wągrowiec uczestniczyło w zajęciach DDS za odpłatnością wynoszącą 13,40 zł za dzień pobytu. Do stałych współpracowników DDS należy: Urząd Miejski, Urząd Gminy, Biblioteka Powiatowa i

Pedagogiczna, Uniwersytet III Wieku. Pomieszczenia DDS są wykorzystywane na zdrowotne badania profilaktyczne na zlecenie miasta. W DDS odbywają się cykliczne imprezy organizowane przez inne instytucje np. Wieczornica Powstańcza (organizator Szkoła Podstawowa nr 2), prelekcje węgrowskiej Policji na temat bezpieczeństwa seniorów.

Seniorzy uczestniczyli w organizowanych wyjazdach i wycieczkach. Zorganizowano spotkania okolicznościowe z okazji „20-lecia działalności DDS”, „Święta Niepodległości”, „Andrzejek”, „Mikołajek”. Pracownicy przygotowali także dla podopiecznych DDS 65 paczek z okazji Świąt Bożego Narodzenia. Dzienny Dom Seniora utrzymuje kontakty z instytucjami i organizacjami społecznymi oraz klubami zrzeszającymi osoby starsze. Seniorzy biorą udział w wycieczkach rowerowych do pobliskiego Kobyłca, Łęgowa, Łazisk i Durowa. W placówce uroczyście obchodzone są również imieniny i jubileusze seniorów. Z uwagi na pandemię koronawirusa Dzienny Dom Seniora w roku 2021 był nieczynny od 1 stycznia do 13 czerwca.

II. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH

Wyplata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy. Realizacja tego zadania w wielu przypadkach stanowi pomoc dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy przeznaczoną dla osób spełniających łącznie poniższe trzy warunki:

- posiadających tytuł prawny do lokalu,
- spełniających kryterium dochodowe,
- zamieszkujących lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, zamieszkującym w tych lokalach,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach, stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom zajmującym lokal mieszkalny tytułu prawnego, oczekującym na przysługującym im lokal zamienny albo socjalny.

Kryterium dochodowe uznaje się za spełnione, jeżeli średni miesięczny dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosków gospodarstwie jednoosobowym (2.066,99 zł od lutego 2021 r.) oraz 30% tej kwoty w gospodarstwie

wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku (1550,24 zł).

Kryterium metrażowe uzależnione jest natomiast od liczby osób zamieszkujących w lokalu. Maksymalne wartości powierzchni normatywnej dla zamieszkiwanych lokali w zależności od liczby osób zajmujących w tych lokalach przedstawia poniższa tabela

Tab. nr 16. Powierzchnia lokali uprawniająca do dodatku mieszkaniowego

Liczba osób zamieszkujących w lokalu*	Powierzchnia normatywna	Maksymalna powierzchnia normatywna kwalifikująca do otrzymania dodatku mieszkaniowego
1	35 m ²	45,5 m ²
2	40 m ²	52,0 m ²
3	45 m ²	58,5 m ²
4	55 m ²	71,5 m ²
5	65 m ²	84,5 m ²
6	70 m ²	91,0 m ²

* W przypadku zamieszkiwania w lokalu większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Tab. nr 17. Realizacja dodatków mieszkaniowych w latach 2019-2021

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba wypłaconych dodatków	Suma wypłaconych dodatków	Średnia kwota dodatku
2019	204	2.449	575.031,96	234,80
2020	196	2.350	616.086,49	266,16
2021	199	2.391	680.192,65	284,48

Źródło: opracowanie własne

Głównymi powodami zmniejszenia się liczby osób była mniejsza ilość wniosków złożonych przez wnioskodawców o przyznanie dodatku mieszkaniowego wynikająca z poprawy sytuacji materialnej rodzin.

Gospodarstwa domowe uprawnione do otrzymania dodatku mieszkaniowego w większości posiadają bardzo niskie dochody. Szczególnie dotyczy to gospodarstw domowych o dochodach niższych od ustawowej granicy, za którą uznaje się kwotę określoną w ustawie o pomocy społecznej. Zaznaczyć należy, że nie wszystkie słabe ekonomicznie gospodarstwa domowe mogą z niego skorzystać. Czynnikiem eliminującym mogą być m.in. brak tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego, zbyt duża powierzchnia zajmowanego mieszkania.

III. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych spoczywa m.in. na jednostkach samorządu terytorialnego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu realizował zadania według powyższej

ustawy pomagając rodzinom w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Pomoc specjalistyczną w formie asystenta rodziny w 2021 r. skierowano do **22 rodzin**, w których wychowywało się **56 dzieci**, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo ze względu na brak kompetencji wychowawczych, niewydolnych ze względu na ograniczone możliwości intelektualne, dysfunkcyjnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tab. nr 18. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wraz z ilością dzieci w rodzinie w latach 2019-2021

Liczba dzieci w rodzinie	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba rodzin	Łączna liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Łączna liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Łączna liczba dzieci w rodzinach
1	2	2	6	6	7	7
2	8	16	7	14	6	12
3	5	15	7	21	5	15
4	5	20	4	16	1	4
5	1	5	1	5	1	5
6	3	18	3	18	1	6
7	0	0	0	0	1	7
Ogółem	24	57	28	80	22	56

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z w/w ustawą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu partycypuje w kosztach utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2021r. roku pokrywaliśmy koszty pobytu **31 dzieci** z terenu miasta Wągrowca przebywających w rodzinach zastępczych. Ogólny koszt wyniósł **149.947,38 zł**. Od lutego 2021 r. jedno dziecko przebywa w instytucjonalnej pieczy zastępczej – koszt pobytu dziecka wyniósł **6.390,00 zł**. W 2021 roku MOPS zakwalifikował się do programu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2021” i pozyskał z budżetu państwa środki finansowe nadodatkowo specjalne dla 2 asystentów rodziny w łącznej kwocie 4.000,00 zł.

IV. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Zarządzeniem Burmistrza Miasta Wągrowca Nr 58/2011 z dnia 13 maja 2011r. powołano Miejski Zespół Interdyscyplinarny. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu.

Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu

interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie oraz podjęcia zintensyfikowanych działań pomocowych i interwencyjnych w indywidualnych przypadkach. Zespół Interdyscyplinarny tworzy Grupy Robocze, których skład jest zmienny i dostosowany do aktualnych potrzeb rodziny, określany jest przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Członkami Grup Roboczych mogą być członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorzy, a także inni specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Grupa Robocza pracuje do czasu, gdy sytuacja w rodzinie ulegnie poprawie, przemoc zostanie przerwana i zatrzymana oraz członkom rodziny zostanie udzielona pomoc zaspokajającą ich potrzeby. Do podstawowych jej zadań należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Poprzez działanie członków Grupy Roboczej możliwe jest interdyscyplinarne działanie w zakresie zdiagnozowania sytuacji rodziny, wymiany informacji, planowania działań adekwatnych do potrzeb i form pomocy rodzinie, podziału zadań, określenia czasu, realizacji zaplanowanych działań, monitorowania sytuacji rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii bezpieczeństwa, oceny efektywności działań i monitorowania zmian. Szczegółowe dane statystyczne na temat ilości prowadzonych przez MZI spraw są zawarte w rocznym sprawozdaniu z wykonania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, które przedkłada się Burmistrzowi Miasta Wągrowca.

Tab. nr 19. Prowadzone procedury Niebieskiej Karty w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Ilość założonych Niebieskich Kart	69	64	37
Ilość prowadzonych spraw ogółem	121	112	90
Ilość posiedzeń Grup Roboczych	295	323	208

Źródło: Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Wągrowcu

V. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW I ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA „ZA ŻYCIEM”

W 2021 r. wypłacono świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów na łączną kwotę **8.717.271,14 zł** (po umniejszeniu o zwroty nienależnych świadczeń). Z tych form pomocy korzystało przeciętnie **1.285 rodzin** miesięcznie. Przyjęto łącznie **1.151 wniosków** o świadczenia a wydanych zostało **1.738 decyzji** i postanowień administracyjnych.

Bezpośrednie koszty obsługi świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekunów wraz z kosztami obsługi jednorazowych świadczeń „Za życiem”, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych wyniosły 419.579,53 zł. Są to zadania zlecone finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa, przy czym limit środków na koszty obsługi wynosi 30 zł od każdej decyzji wydanej w sprawie świadczeń rodzicielskich oraz 3% otrzymanej dotacji na pozostałe świadczenia.

Na świadczenia rodzinne składają się niżej opisane świadczenia.

Zasiłki rodzinne oraz dodatki do tych zasiłków mają na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku jest uzależnione od dochodu. Kryterium dochodowe wynosi 674 zł na osobę w rodzinie albo 764 zł gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne. W przedmiotowym okresie wypłacono łącznie 16.014 zasiłków rodzinnych oraz dodatków.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka („becikowe”) wypłacono w związku z narodzinami 157 dzieci. Kryterium dochodowe uprawniające do zapomogi wynosi 1.922 zł netto na osobę w rodzinie. Wysokość zapomogi wynosi 1.000 zł.

Zasiłki pielęgnacyjne (215,84 zł miesięcznie) przysługują bez względu na wysokość dochodu osobom legitymującym się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz niektórym osobom, które ukończyły 75. rok życia. Zasiłki pielęgnacyjne nie przysługują osobom uprawnionym do dodatków pielęgnacyjnych przy świadczeniach emerytalno-rentowych. Miesięcznie wypłacano zasiłki średnio 869 osobom.

Specjalny zasiłek opiekuńczy (620 zł miesięcznie) przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny oraz małżonkom rezygnującym lub niepodejmującym pracy w celu sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym krewnym. Kryterium dochodowe wynosi 764 zł netto na osobę. Z tej formy pomocy korzystało średnio 10 osób miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne (w 2021 r. w wysokości 1.971 zł miesięcznie) również przysługuje osobom zobowiązanim do alimentacji w związku z opieką nad osobą niepełnosprawną, w szczególności dzieckiem. Nie jest zależne od dochodu, jest jednak uzależnione od wieku, w jakim powstała niepełnosprawność. Ponadto osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu przysługuje dopiero wówczas, gdy osoby spokrewnione w pierwszym stopniu nie mogą sprawować opieki w sytuacjach wskazanych w ustawie. Świadczenie to pobierało średnio 159 osób.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje po urodzeniu dziecka w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie osobom nieposiadającym prawa do zasiłku macierzyńskiego, przez okres odpowiadający okresowi, w jakim przysługiwałby ten zasiłek. Świadczenie to wypłacano przeciętnie 61 osobom miesięcznie.

Zasiłek dla opiekuna (620 zł miesięcznie) formalnie nie jest świadczeniem rodzinnym, jest jednak finansowany z dotacji na świadczenia rodzinne. Nie jest uzależniony od dochodu. Mogą go pobiegać tylko osoby dotychczas uprawnione, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów uznanych za niezgodne z konstytucją. Średnio wypłacano 4 takie zasiłki miesięcznie.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” przysługuje w wysokości 4.000 zł w przypadku wydania przez lekarza z odpowiednią specjalizacją zaświadczenia potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pozytywnie rozpatrzone zostały 2 wnioski o to świadczenie.

Za niektóre osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów opłacane są składki na ubezpieczenia społeczne (w 2021 r. łącznie 697.328,82 zł) i ubezpieczenie zdrowotne (111.145,02 zł).

VI. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJACYCH Z USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

Zadania te można podzielić na trzy obszary. Pierwszy obszar to **obsługa świadczeń z funduszu alimentacyjnego**, wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów w maksymalnej wysokości 500 zł miesięcznie na osobę uprawnioną (dziecko). Kryterium dochodowe wynosi 900 zł netto na osobę w rodzinie, przy czym stosowany jest mechanizm „złotówka za złotówkę”. Miesięcznie świadczenie wypłacano przeciętnie na rzecz **228 osób** w 160 rodzinach. Łącznie wypłacono świadczenia na kwotę **1.177.755,51 zł**. Przyjęto **183 wnioski** o świadczenia a wydano **243 decyzje** i postanowienia administracyjne.

Drugi obszar zadań związany jest z **windykacją należności od dłużników alimentacyjnych**, którzy zobowiązani są do zwrotu Burmistrzowi wypłaconych świadczeń wraz z odsetkami. 60% wyegzekwowanych należności oraz całość odsetek podlega przekazaniu do budżetu państwa. 40% wyegzekwowanych należności głównych stanowi dochód Miasta. W przedmiotowym okresie, głównie za pośrednictwem komorników sądowych, od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano i rozliczono 558.466,74 zł (1.261 wpłat), z czego 116.585,90 zł stanowiło dochód Miasta. Ponadto wpłynęło 21.296,24 zł (80 wpłat) z tytułu uprzednio wypłacanych zaliczek alimentacyjnych, z czego 10.648,04 zł stanowiło dochód Miasta.

Trzeci obszar zadań obejmuje **działania wobec dłużników alimentacyjnych**, w szczególności: przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych, odbieranie oświadczeń majątkowych, zobowiązanie i kontrola rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy, przekazywanie informacji komornikom, wydawanie decyzji o uznaniu dłużników za uchylających się od obowiązku alimentacyjnego, występowanie z wnioskami o ściganie za przestępstwo niealimentacji oraz z wnioskami o zatrzymanie prawa jazdy. W miesiącu grudniu 2021 r. zarejestrowane były 103 aktualne wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkałych w Wągrowcu.

Powyższe zadania finansowane są z dotacji na świadczenia rodzinne. Ponadto gmina osiąga dochody z kwot wyegzekwowanych od dłużników, o których mowa wyżej.

Tab. nr 20. Liczba rodzin korzystających z pomocy w 2021 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba korzystających
1.	świadczenia rodzinne	1.285
2.	zasiłki dla opiekunów	4
3.	jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia „Za życiem”	2
4.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	160

Tab. nr 21. Liczba wypłaconych świadczeń w 2021 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Przeciętnie miesięcznie
1.	świadczenia rodzinne, z tego:	29.338	2.445
1.1.	zasiłki rodzinne oraz dodatki	16.014	1.335
1.2.	jednorazowe zapomogi z tyt. urodzenia dziecka	157	13
1.3.	zasiłki pielęgnacyjne	10.424	869
1.4.	świadczenia pielęgnacyjne	1.899	159
1.5.	specjalne zasiłki opiekuńcze	119	10
1.6.	świadczenie rodzicielskie	725	61
2.	zasiłki dla opiekunów	48	4
3.	jednorazowe świadczenie „Za życiem”	2	-
4.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	2.734	228
5.	składki na ubezpieczenia społeczne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	1.381	115
6.	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	709	59

VII. ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE ORAZ PROGRAM „DOBRY START”

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka, dyrektorowi domu pomocy społecznej. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom o których mowa powyżej w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna prawnego dziecka, dyrektora domu pomocy społecznej. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Prawo do świadczenia wychowawczego ustala się począwszy od miesiąca w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

Środki na świadczenia wychowawcze i koszty jego obsługi są finansowane z budżetu państwa.

Tab. nr 22. Świadczenia wychowawcze wypłacone w latach 2019-2021

Rok	Liczba wnioskodawców	Liczba dzieci	Suma wypłaconych świadczeń (zł)
2019	4148	4853	21.082.581,60
2020	3477	4673	28.677.026,06
2021	3250	4681	28.356.900,25

Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia wychowawczego wystąpią wątpliwości dotyczące sprawowania opieki nad dzieckiem lub wydatkowania świadczenia wychowawczego niezgodnie z celem organ właściwy zwraca się do kierownika MOPS o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. W przypadku gdy osoba która marnotrawi wypłacane jej świadczenie wychowawcze lub wydatkuje je niezgodnie z celem organ właściwy przekazuje należne świadczenie wychowawcze w formie rzeczowej lub opłacania usług.

Realizację świadczenia dobry start od 2021 r. przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu wypłacił zaległe świadczenia dobry start za 2020 r. w lutym 2021 r. po przekazaniu przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki środków na ten cel.

Tab. nr 23. Świadczenia dobry start wypłacone w latach 2019-2021

Rok	Liczba wnioskodawców	Liczba dzieci	Suma wypłaconych świadczeń (zł)
2019	2.590	3.166	949.800,00
2020	2.428	3.161	948.300,00
2021	20	22	6.600,00

VIII. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu w 2021 r. realizował pomoc materialną dla uczniów na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

Uchwały Nr XXXII/230/2009 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów oraz Uchwały Nr XI/59/2015 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 17 września 2015 r. o zmianie uchwały w sprawie ustalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.

Pomoc przysługuje uczniom szkół publicznych w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Rodziny ubiegające się o w/w pomoc muszą spełniać kryterium dochodowe ustalone zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, które od 1 października 2018r. wynosi 528,00 zł na osobę w rodzinie.

Zgodnie z Uchwałą wysokość stypendium uzależniona jest od sytuacji dochodowej ucznia. Kwoty przyznanych stypendiów za miesiące styczeń – czerwiec 2021 r. oraz wrzesień – grudzień 2021 r. wynosiły: dla rodzin z I grupy dochodowej – 240,00 zł, z II grupy – 190,00 zł, z III grupy – 140,00 zł, miesięcznie.

Stypendia zostały wypłacone po udokumentowaniu wydatków poniesionych przez ucznia lub opiekuna na cele edukacyjne określone w decyzji administracyjnej.

Tab. nr 24. Realizacja pomocy materialnej dla uczniów w latach 2019-2021

Rozdział	2019 r.			2020 r.			2021 r.		
	Liczba rodzin	Liczba uczniów	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Liczba uczniów	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Liczba uczniów	Koszt świadczeń
85415	66	135	131.654,89	50	98	108.494,00	34	70	77.716,76

Źródło: opracowanie własne

IX. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I ZADAŃ, WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

9.1. Program Ministra rodziny, pracy i polityki społecznej „opieka wytchnieniowa” – edycja 2021

W roku 2021 otrzymano z Funduszu Solidarnościowego 32.665,58 zł na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020. Wykorzystano z tego 30.148,08 zł. Realizacja programu nastąpiła w wyniku umowy Gminy Miejskiej z Wojewodą Wielkopolskim. W 2021 r. MOPS w Wągrowcu ponownie przystąpił do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa”. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

MOPS w Wągrowcu w ramach programu realizował usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Pomocą w formie programu objętych było 5 dzieci oraz 4 osoby dorosłe w łącznej liczbie 1893 godzin. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 65.331,22 zł, z czego 50% w kwocie 32.665,58 zł realizowane było z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych a 50% w kwocie 32.665,64 zł ze środków własnych.

9.2. Projekt „STOP COVID-19. Bezpieczne systemy społeczne w Wielkopolsce”

Gmina Miejska Wągrowiec w 2021 roku, otrzymała grant w łącznej kwocie 228 573,90 zł na wsparcie: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wągrowcu oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Wągrowcu w ramach Projektu „STOP COVID-19. Bezpieczne systemy społeczne w Wielkopolsce” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Poddziałanie 7.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe oraz pozakonkursowe w zakresie epidemii COVID-19 w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. W ramach grantu pracownicy zaangażowani w rozwiązywanie problemów klientów jakie zrodziła pandemia otrzymali dodatki specjalne do wynagrodzeń. Ponadto, zakupiono także maseczki, płyny do dezynfekcji, jednorazowe fartuchy.

9.3. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego

Korzystając z posiadanych zasobów Ośrodek wypożyczał sprzęt rehabilitacyjny osobom z niepełnosprawnościami. Zasoby sprzętowe wykazują już znaczny stopień zużycia ponieważ zostały przekazane ok. 20 lat temu przez organizację – grupę „Du und Ich” z partnerskiej gminy Adendorf i są do tej pory intensywnie eksploatowane. Asortyment ogranicza się do chodzików, wózków inwalidzkich i łóżek elektrycznych.

9.4. Pomoc osobom poszkodowanym przez zakażenie koronawirusem

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2021 kontynuował realizację zadań związanych ze skutkami pandemii koronawirusa. Pracownicy MOPS wraz z organizacjami pozarządowymi (Fundacja „Akme”, Związek Strzelecki „Strzelec”, WOPR, ZHP) oraz ZKM realizowali program dostarczania zakupów dla osób poddanych kwarantannie w tym zwłaszcza dla niesamodzielnymi Seniorów.

9.5. Inne formy współpracy z organizacjami pozarządowymi

W 2021 roku Ośrodek wydał 39 skierowań do trzech parafialnych Zespołów Caritas: przy Parafii Św. Jakuba Apostoła w Wągrowcu, przy Parafii Bł. Michała Kozala w Wągrowcu oraz przy Parafii Najświętszej Marii Panny w Wągrowcu w celu otrzymania pomocy

żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Z pomocy tej skorzystało 70 osób. MOPS współpracował z organizacjami pozarządowymi w celu poszerzenia oferty pomocy, np. ze Stowarzyszeniem WIOSNA w ramach programu „Szlachetna Paczka”.

W 2021 roku, MOPS zawarł Umowę partnerską na rzecz realizacji wdrożenia modelu wiązki usług społecznych pn. „Opieka wytchnieniowa +” w Mieście Wągrowiec. Umowa ta została zawarta ze Spółdzielnią Socjalną Wspólny Sukces w listopadzie 2021 roku. Jednym z zadań projektowych jest „Wdrażanie modelu związanego z opieką wytchnieniową i usługami towarzyszącymi”.

X. DEMOGRAFIA A ZAPOTRZEBOWANIE NA ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Rok 2021 był drugim rokiem w pandemii koronawirusa z podwyższoną liczbą zgonów i malejącą liczbą urodzeń. Od pięciu lat rośnie procent osób w wieku 65+ w całkowitej liczbie mieszkańców miasta.

Tab. nr 25. Liczba urodzeń i zgonów za lata 2017 – 2021 (dane z USC Wągrowiec)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba urodzeń	267	250	264	249	214
Liczba zgonów	218	258	241	323	335

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

Tab. nr 26. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 65+ i ich procent w stosunku do ogółu mieszkańców (dane z USC w Wągrowcu).

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba kobiet w wieku 65+	2.397	2.477	2.578	2.641	2.682
Liczba mężczyzn w wieku 65+	1.619	1.672	1.766	1.773	1.840
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 65+ łącznie	4.016	4.149	4.344	4.414	4.522
% seniorów w wieku powyżej 65 lat w całkowitej liczbie mieszkańców miasta	16,34%	16,94%	17,77%	18,17%	18,84%

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

Analiza dostępnych danych demograficznych prowadzi do wniosku, że w najbliższych latach będzie rosło zapotrzebowanie na świadczenia pieniężne i niepieniężne dla seniorów, których liczba i procentowy udział wśród mieszkańców miasta wzrasta z roku na rok.

Rosnąca liczba niesamodzielných seniorów wymusi zwiększone nakłady finansowe przede wszystkim na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz na opłacenie pobytu w Domach Pomocy Społecznej położonych poza Wągrowcem.

XI. WNIOSKI, POTRZEBY Z DZIEDZINY POMOCY SPOŁECZNEJ

Tab. nr 27. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS Wągrowiec (pomoc społeczna i inne formy zabezpieczenia społecznego) w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba mieszkańców Wągrowca (dane z USC Wągrowiec – osoby zam. na pobyt stały i czasowy)	24.449	24.972	24.652
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	546	532	556
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	983	948	1.005
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	1.511	1.401	1.285
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	156	152	160
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego (średnio miesięcznie)	204	196	199
Liczba rodzin korzystających ze stypendium szkolnego	66	50	34
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny	24	28	22
Liczba dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina ponosi odpłatność	38	32	31
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych	4.148	3.477	3250
Liczba rodzin korzystających z Programu „Dobry Start”	2.590	2.428	20

Źródło: opracowanie własne

W 2021 roku budżet po stronie wydatków wyniósł **47 052 374,12 zł ogółem (środki gminy, budżetu państwa, inne źródła finansowania)**. Wydatki Gminy Miejskiej Wągrowiec na działalność MOPS wyniosły w 2021 roku 5 997 209,23 zł i były większe o ok. 390.000 zł w porównaniu do roku 2020. W/w wzrost wydatków był spowodowany głównie podwyższeniem opłat za pobyt podopiecznych – mieszkańców Wągrowca w Domach Pomocy Społecznej (wzrost o 96.000 zł) oraz zwiększonymi wydatkami za dodatki mieszkaniowe (wzrost o około 60.000 zł).

Od czterech lat utrzymuje się podobna struktura klientów MOPS Wągrowiec w odniesieniu do przyczyn korzystania z pomocy społecznej. Np. z powodu bezrobocia z pomocy MOPS Wągrowiec korzysta ok. 40% osób w rodzinach (z wahaniami +/- 2%). Jednak główną przyczyną korzystania z pomocy jest długotrwała i ciężka choroba. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy zwiększyła się o ok. 6% w stosunku do roku 2020 (z 948 osób do 1005) i był to – z uwagi na pandemię koronawirusa - wzrost mniejszy niż zakładano. W latach następnych duże znaczenie będą miały długofalowe skutki przebytych chorób po zakażeniu koronawirusem. W ich następstwie zwiększy się liczba osób korzystających z pomocy MOPS na skutek długotrwałej choroby. Miasto ażeby zapewnić adekwatną pomoc (np. w postaci zasiłków celowych na zakup leków) powinno rozważyć zwiększenie puli środków finansowych w dziale zasiłki i pomoc w naturze.

Brakami w zakresie infrastruktury pomocy społecznej warty rozważenia to zdaniem MOPS w Wągrowcu przede wszystkim:

- brak mieszkań o charakterze interwencyjno-kryzysowym do krótkotrwałego pobytu osób (zwłaszcza matek samotnie wychowujących dzieci i jednocześnie doświadczających przemocy w rodzinie),
- brak odpowiedniej siedziby na działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Trudna sytuacja lokalowa wągrowieckiego MOPS-u jest znana od kilku lat. Zyskała ona szczególnego wymiaru w okresie pandemii koronawirusa, która uwypukliła istotne braki budynku MOPS, tj.: brak dużej poczekalni niezbędnej do obsługi dużej liczby klientów składających w krótkim czasie wnioski o różne świadczenia – np. świadczenia rodzinne, niewystarczająca liczba biur, brak wystarczającej liczby toalet o odpowiednim standardzie, brak wystarczającej powierzchni na zakładową składnicę akt.

przygotował:
Grzegorz Tomaszewski
kierownik MOPS w Wągrowcu